

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus Philosophico-Theologicus

Posewitz, Johann Heinrich

Quedlinburgi, 1660

Caput VII.

[urn:nbn:de:bsz:31-128962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-128962)

OBJECTIO.

Mirandulanus Lib. de Ent. & Uno cap. 3. Et Scaliger Exerc. 365. sect. 6. asserunt omne abstractum realiter differre à concreto, eoque re semper prius esse, unde etiã negant DEUM rectè dici *Ens*, sumtã hãc voce pro concreto. *Resp.* Humani aliquid hìc passus est. *Scaliger*, nam falsum est omne abstractum realiter differre à concreto, ut patet exemplo divisibilitatis, quæ est abstractum est & forma per quam quantitas est divisibilis, divisibilitas verò non differt re à divisibili, sed solà ratione.

CAPUT VII.

DE SIMPLICI ET COMPOSITO, TOTO ET PARTIBUS.

REGULA I.

Simplex est prius (naturã, suo) composito.

REGULA II.

Pars (secundum esse absolutum) est prior (ordine naturæ generantis, & cognitione distinctã, suo) toto (actuali, cujus resp. pars dicitur)

REGULA III.

Totum (eo modo, quo est totum) est majus (suis) partibus (seorsim sumtis.)

OBJECTIO.

TOh. 6. v. 13. legitur, quod ex quinque panibus, quibus unã cum duobus piscibus Christus 5000. fermè viros cibavit, superfuerint duodecim cophini fragmentorum, ubi fragmenta partes fuerunt quinque panum, at longè majora toto nempe quinque panibus. *Resp:* Quinque panes *dupliciter* considerari possunt. 1. *In se*, & quales erant per naturam ante benedictionem. 2. Ut erant post benedictionem. Fragmenta fuerunt majora quinque panibus priori modo consideratis, at eo modo non fuerunt Totum. Posteriori autem modo consideratis, quinque panibus, quo modo Totum sunt, Fragmenta majora illis non fuerunt.

REGULA IV.

Totum (per se) & partes sunt in eodem predicamento.

REGULA V.

Quicquid est pars partis, est quoque pars totius.

OBJECTIO.

NOta controversia est, quæ agitur inter nos & Pontificios, de Ecclesiæ membris quænam illa sint, an soli fideles & sancti, an verò quoque infideles & mali? Pontificii posterius affirmant ut patet ex definitione Ecclesiæ Bellarmini lib. 3. de Eccl. milit. c. 2. Prius nos affirmamus ut apparet ex definitione quam tradit Augustana Confessio Art. 7. & 8. Ecclesia autem à nostratibus sumitur hic propriè, Per justos verò & sanctos non intelliguntur illi qui omni peccato carent ut *Cathari & Pelagiani August. heres. 38.* unde nec illis accensendi sumus ut vult *Suaresz de Tript. Virs. Theol. disput. 9. sect. 1. n. 8.* In hac controversiâ *Gustielmus Whitakerus in prælectionibus de Eccl. concedit Ecclesiam Universalem constare solis bonis, particulares verò Ecclesias constare bonis & malis.* Et hic non videtur admittere regulam nostram, nam Universalis ecclesia respectu particularium habet se ut Totum resp. partium, nihilominus concedit aliquid contineri in parte, quod non contineatur in toto. Resp: quia *Whitakerus* concedit malos non contineri in Ecclesia Universalis, firmiter ex eo inferimus illos nec contineri in Ecclesiis particularibus, cum impossibile sit aliquid contineri in parte ut non contineatur in Toto, juxta regulam nostram, quam pro verâ habemus usque dum ab aliis falsa esse demonstratur.

REGULA VI.

Omne totum (positivè tale) aliquo modo (sc. resp. partium) multum est.

REGULA VII.

Omne totum (quatenus tale) est unum.

REGU-

REGULA IIX.

Pars (totius per se, actualis & physici) non predicatur de toto (in casu recto.)

OBJECTIO.

B *Lutherus Sacramentum altaris in catechismis suis definit, quod sit verum corpus & verus sanguis Domini nostri JESU CHRISTI, sub pane & vino nobis Christianis ad manducandum ac bibendum ab ipso Christo institutum. Hæc definitio à Calvinianis taxatur & videtur pugnare cum nostra regulâ. Resp: Hæc definitio malè reprehenditur à Calvinianis nec pugnat cum nostrâ regulâ, nam genus in hæc definitione non est corpus & sanguis, sed manducatio corporis & sanguinis. Videatur B. Meisnerus Phil. Sobr. pars. 1. sect. 1. c. 2. qu. 1. & pars. 2. sect. 2. qu. 15.*

REGULA IX.

Totum (per se, actuale physicum) non predicatur de parte (in casu recto.)

REGULA X.

Quicquid predicatur de parte, (totius actualis, secundum esse absolute, illud) predicatur (vel simpliciter vel secundum quid s. cum appposito) de toto.

REGULA XI.

Quicquid predicatur de toto (universali vel essentiali Logico, in se) illud predicatur etiam de parte (respondente.)

REGULA XII.

Positis omnibus partibus, (ut partibus) ponitur totum (illud cujus sunt partes.)

OBJECTIO.

In triduo mortis partes humanæ naturæ CHRISTI ponantur quidem sed non ut partes s. in esse partium, quia dissolutæ erant, nihilominus quidam ut Hugo & Lombardus in ea sententia fuerunt, Christum in triduo mortis verum fuisse homi-

hominem. *Resp.* Hæc sententia stare non potest, nam partibus hominis inter se non unitis & conjunctis non ponitur homo *August. 13. de Civit. Dei c. 23.* Et falsum est quod dicit *Magister*, Unionē anima & corporis ad verbum esse adæquatam rationem cur Christus dicatur homo, quia etiam requiritur unio partium *inter se.* Nec ullius momenti est ratio Hugonis, quæ vult, animā esse totam essentiam hominis, & totum suppositū, uti verò corpore tantū *accidentalis*, quia materia est pars quoque hominis *essentialis* *Vid. Scot. 3. dist. 22. qu. 1. Jav. l. 7. Met. qu. 9. & plures alios.*

REGULA XIII.

Sublatā quacunq; parte, (Essentiali & Integrali princi-

pali) tollitur totum.

OBJECTIO.

EX hâc regula sequitur *Pontificios* non habere verum *Sacramentum Cœna*, quia *Poculum* partem hujus Sacramenti de eo tollunt & auferunt. Et quod *poculum* pars Cœna sit, probatur exinde, quia habet rationem Elementi, nec diffiteri hoc audent ipsimet *Pontificii.* *Vid. Dn. Fratres à Wal. nurch in resp. ad Johan. Hundium.* Quod autem dicunt ad rationem hujus Sacramenti sufficere Christum sumi sub aliquo signo externo sive pane, sive vino, ut ita poculum à Cœnâ, salva manente essentia ejus possit abesse, illud falsum est, & nititur falso illo fundamento nim. *Totum Christum contineri sub qualibet specie.* *Vid. Becan. Theol. Schol. part. 3. tract. 1. c. 1. qu. 8.* Potest autem Id *dupliciter* intelligi, 1. *Per naturalem concomitantiam.* Ut Christus sub qualibet specie totus sit quatenus ob naturalem unionem corpus semper est, ubi sanguis & anima ejus sunt & contrâ, 2. *Vi Sacramenti*, ut Christus totus (corpus nim. & sanguis ejus,) sit sub qualibet specie, vi verborum institutionis. Si *priori modo* intelligunt id concedimus, sed iste modus huc non pertinet. Sin autem hoc posteriori modo intelligunt ut omninò intelligi debet falsissimum est. Et ostenderē hoc plurib' nisi ipsimet *Pontificii* vi veritatis coacti ad mihi

mihî concederent. *Vid. Scot. lib. 4. dist. 8. quest. 1. n. 2. & Becan. Theol. Schol. Part. 3. tract. 2. c. 19. qu. 1. n. 3.* Manet ergo firmum, *Poculum S. Cœnæ* partem esse, adeoque illo ablato totum tolli Sacramentum. Nam & illo concessio, quod tantum pars integralis sit, principalis tamen erit, quatenus non solum vinum sed etiam Sanguinem Christi continet. *Sublatâ autem tùm parte Essentialitum integrali principali* totum tollitur, juxta regulam nostram. *Resp.* Rectè hoc sequitur ex hâc regula, & dextrimè quoque ex illa *Pontificii* refutari possunt.

REGULA XIV.

Posito toto (essentia, & integrali) *ponuntur omnes partes* (essentiales & integrales principales.)

REGULA XV.

Sublato toto (ut toto) *non necess. est tolli omnes partes* (secundum esse absolutum.)

CAPUT VIII.

DE GENERE ET SPECIE.

REGULA I.

Genus (materialiter sumtum) *prædicatur de omnibus speciebus* (& individuis) *sub se contentis.*

REGULA II.

Quicquid prædicatur (vel negatur) *de genere* (materialiter sumto) *prædicatur* (& negatur) *etiam de specie.*

REGULA III.

Genus (natura) *est prius specie.*

REGULA IV.

Genus est latius specie (singulâ.)

REGULA V.

Species est collectiva multorum in unam naturam & adhuc magis generis (ratione extensionis.)

H

REGU-